

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 45-рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/349-п від 09.09.2020, за ознаками порушення фізичною особою-підприємцем Фурманом Андрієм Анатолійовичем (м. Харків, ідентифікаційний код 2633209916) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(1) Дії фізичної особи-підприємця Фурмана Андрія Анатолійовича (м. Харків, ідентифікаційний код 2633209916) (далі – ФОП Фурман) з повідомлення відомостей щодо споживчих властивостей у продукції – засіб антисептик для рук «Фасепт» та засіб для дезінфекції «Фадез», у маркуванні, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(2) Основним видом діяльності ФОП Фурман, згідно з класифікацією видів економічної діяльності, виробництво парфумерних та косметичних засобів (код КВЕД 20.42). Отже, ФОП Фурман у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

(3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

(4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації, пов'язаної з лікуванням та / або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.

- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному веб-сайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою привабливості споживачів.
- (6) Зазначене посилення, зокрема, містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, може вважатися повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень, зокрема, знешкодження бактерій у певній кількості (95 %, 99 %, 99,9 % тощо).
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції – антисептик для дезінфекції рук «Фасепт» виробництва ФОП Фурман (далі – Продукція 1) (фотокопія 1):

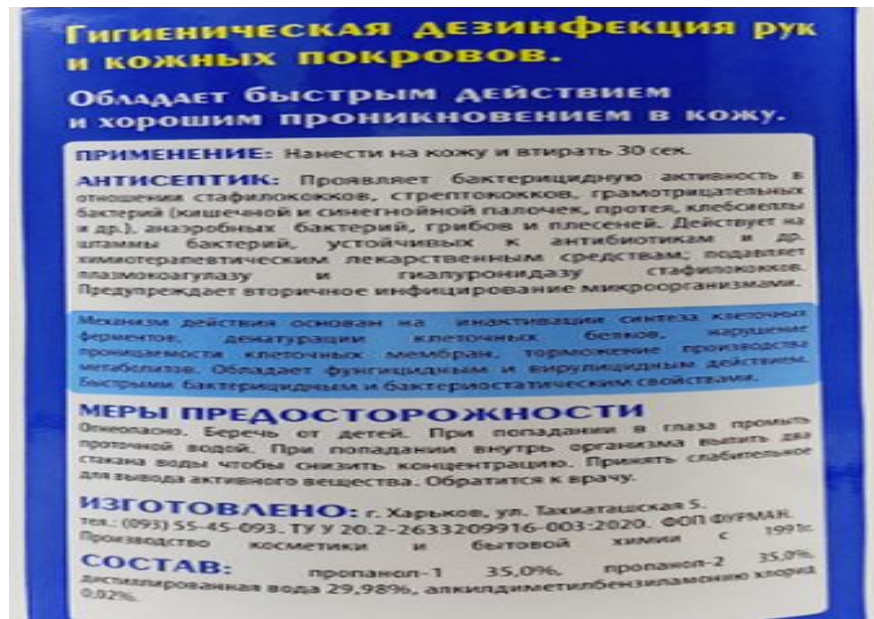

Фотокопія 1

- (8) З метою з'ясування підстав для розміщення інформації, у маркуванні Продукції, зокрема, «**уничтожает 99% бактерий**», ФОП Фурману було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.05.2020 № 127-29/04-6520 (далі – Вимога) про надання інформації.
- (9) Листом б/н, б/д (вх. № 8-04/6407 від 21.05.2020) (далі – Лист) ФОП Фурман надав запитувану інформацію на Вимогу, зазначивши таке.

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amcu.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobnikiv-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciynimi-bez-dostatnih-pidstav>

- (10) Відповідальність за інформацію, зазначену у маркуванні Продукції 1 та розміщену на веб-сайті за посиланням <https://furman.ua>, несе ФОП Фурман.
- (11) Повний хімічний склад Продукції 1 є таким: спирт ізопропіловий 35 %, спирт пропіловий 35 %, дистильована вода 29,98 %, алкілдіметілбензіламонію хлорид 0,02 %.
- (12) Продукція 1 виробляється у відповідності до ТУУ 20.2-2633209916-003:2020.
- (13) У якості пояснень щодо маркування Продукції 1 у Листі ФОП Фурман зазначив, що розміщення інформації про продукцію, яка містить маркування із використанням позначення «**уничтожает 99% бактерий**» за посиланням <https://furman.ua> «було зазначено через неуважність графічного дизайнера, який не змінив початковий макет на остаточний варіант» (пряма мова).
- (14) Водночас ФОП Фурман у Листі зазначив, що попередній макет, який містив позначення «**знищує до 99% бактерий**», було змінено на нову етикетку, що містить інформацію «**инактивирует коронавирус**» за результатом висновку Інституту епідеміології та інфекційних хвороб ім. Громашевського Національної Академії медичних наук України про лабораторні випробування Продукції 1 (далі – Висновок), здійсненого відповідно договору № 16/2020 від 18.03.2020.
- (15) При цьому 24.04.2020 органами Комітету складено акт, відповідно до якого зафіксовано реалізацію Продукції 1 через Інтернет магазин «Make Up», крім того, у Комітеті наявний примірник Продукції 1 та чек від 27.05.2020 на придбання Продукції 1 із використанням маркування, зображеного на Фотокопії 1.
- (16) Разом із тим, ФОП Фурман не надав підтвердних документів (зокрема, наказів або розпоряджень тощо) які свідчать про зміну етикетки Продукції 1.
- (17) Відповідно до Висновку, Продукція 1 у нерозведеному вигляді «**призводить до інактивації вірусу поліомієліту через 30 секунд на батистових тест-об'єктах. Відповідно, засіб Засіб антисептичний «Фасепт» буде виявляти противірусну дію до оболонкових та менш стійких вірусів, зокрема, Гепатиту В та С, вірусу грипу, вірусу імунодефіциту людини, кору, епідемічного паротиту, рота вірусних гастроентеритів, вірусів ЕСНО, Коксакі, корона вірусів людини та інших**» (пряма мова).
- (18) Отже, у Висновку, противірусна дія Продукції 1 на підставі дослідження щодо вірусу поліомієліту заявляється і по відношенню до інших вірусів, у тому числі, не визначених.
- (19) Разом із тим ФОП Фурман надав висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 15.04.2020 № 12.2-18-5/8070 (далі – Висновок 1) на Продукцію 1, у якому зазначено, що Продукція 1 володіє антимікробною активністю у відношенні до грампозитивних та грамнегативних бактерій (включаючи збудники госпітальних інфекцій, кишкових інфекцій), вірусів (поліомієліт, ентеровіруси, грип, парагрип, пташиний грип SARS, ВІЛ інфекції), патогенних грибів роду Кандида, Трихофітон.
- (20) При цьому маркування Продукції, містить таку інформацію: «**проявляет бактерицидную активность в отношении стафилококков, стрептококков, грамотрицательных бактерий, (кишечной синегнойной палочки, протей, клебсиеллы др.), анаэробных бактерий, грибов и плесеней. Действует на штаммы бактерий, устойчивых к антибиотиками др. химиотерапевтическим лекарственным средствам; подавляет плазмоагулазу и гиалуронидазу стафилококков. Предупреждает вторичное инфицирование микроорганизмами**», «**механизм действия основан на инактиваации синтезаклеточных ферментов, денатурации клеточных белков, нарушение проницаемости клеточных мембран, торможение производства метаболитов. Обладает фунгицидным и вирулицидным действием. Быстрым бактерицидным и бактериостатическим свойствами**» (пряма мова) (фотокопія 2):

Фотокопія 2

- (21) В обґрунтування повідомлення у маркуванні Продукції 1 «Действует на штаммы бактерий, устойчивых к антибиотиками др. химиотерапевтическим лекарственным средствам. Предупреждает вторичное инфицирование микроорганизмами», ФООП Фурманом підтвердних документів не надано.
- (22) Під час розгляду Листа органам Комітету стало відомо про реалізацію продукції засіб дезінфекційний «Фадез» (далі – Продукція 2), виробництва ФООП Фурман (фотокопія 3), який містить у маркуванні повідомлення «уничтожает 99% бактерий» та «дезинфекция инструментов».

Фотокопія 3

- (23) Зі змісту Висновку свідчить, що Продукція 2 також була предметом дослідження та містить результати лабораторних випробувань віруліцидної активності засобу дезінфекційного «Фадез» виробництва ФООП Фурман, а саме: «призводить до інактивації вірусу поліомієліту через 5 хвилин на батистових тест-об'єктах. Відповідно, препарат Засіб антисептичний «Фасепт» буде виявляти

протівірусну дію до оболонкових та менш стійких вірусів, зокрема, Гепатиту В та С, вірусу грипу, вірусу імунodefіциту людини, кору, епідемічного паротиту, рота вірусних гастроентеритів, вірусів ЕСНО, Коксакі, корона вірусів людини та інших» (пряма мова).

- (24) Відповідно до Висновку, склад досліджуваних препаратів, Продукції 1 та Продукції 2 є однаковим: діючі речовини – спирту ізопропілового 35 %, спирту пропілового 35 %, алкілдеметилбензиламонію хлорид – 0,02 %, вода.
- (25) Разом із тим, відповідно до Висновку, застосування Продукції 1 призводить до інактивації вірусу поліомієліту через 30 секунд, а застосування Продукції 2 – через 5 хв на батистових тест-об'єктах.
- (26) При цьому маркування Продукції 1 містить таку інформацію: **«Обладает ... Быстрым бактерицидным и бактериостатическим свойствами»** (пряма мова), що для невизначеного кола осіб внаслідок способу викладення інформації може означати властивості щодо швидкої дії на 99 % бактерій.
- (27) Однак, маркування Продукції 1 та Продукції 2 містить інформацію щодо здатності Продукції 1 та Продукції 2 до знищення бактерій на 99 %, що містить непідтверджену інформацію щодо переліку мікроорганізмів, кількість яких скорочується через застосування Продукції 1 та Продукції 2, а також, зазначення підтвердженого часу, достатнього для інактивації мікроорганізмів, які зазначені у маркуванні, що має ознаки поширення неповної інформації.
- (28) Відповідно, спосіб розміщення інформації у маркуванні Продукції 1 та Продукції 2, має ознаки поширення інформації, що вводить в оману, крім того, обмежує передбачене статтею 15 Закону України «Про захист прав споживачів» право споживача на одержання інформації, яка забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (29) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (30) При розгляді питання наявності ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ФОП Фурман з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.
- (31) Маркування Продукції 1 та Продукції 2 містить інформацію про загальну віруліцидну та антибактеріальну дію.
- (32) Висновок та Висновок 1 містять інформацію про антимікробну активність Продукції 1 та Продукції 2 щодо невизначеної кількості грампозитивних та грамотригативних бактерій (включаючи збудники госпітальних інфекцій, кишкових інфекцій), та визначеної кількості вірусів (поліомієліт, ентеровіруси, грип, парагрип, пташиний грип SARS, ВІЛ інфекції) і патогенних грибів роду Кандида, Трихофітон.
- (33) Відповідно до наданих ФОП Фурманом до Комітету підтвердних документів Висновку та Висновку 1 лабораторні випробування антимікробної ефективності Продукції 1 та Продукції 2 досліджувалася лише щодо вірусу поліомієліту. Водночас Висновок та Висновок 1 містять інформацію щодо невизначених мікроорганізмів, на які поширюється антимікробна дія Продукції 1 та Продукції 2.

- (34) Джерел релевантної інформації, які б свідчили про антимікробну дію Продукції 1 та Продукції 2 на інші мікроорганізми, зокрема, за аналогією, не зазначено.
- (35) Разом із тим, у маркуванні Продукції 1 та Продукції 2 зазначено: **«уничтожает 99% бактерий», «проявляет бактерицидную активность в отношении стафилококков, стрептококков, грамотрицательных бактерий, (кишечной синегнойной палочки, протей, клебсиеллы и др.), анаэробных бактерий, грибов и плесеней. Действует на штаммы бактерий, устойчивых к антибиотиками др. химиотерапевтическим лекарственным средствам; подавляет плазмоагулазу и гиалуронидазу стафилококков. Предупреждает вторичное инфицирование микроорганизмами», «механизм действия основан на инактивации синтезаклеточных ферментов, денатурации клеточных белков, нарушение проницаемости клеточных мембран, торможение производства метаболитов»** (пряма мова).
- (36) Безпосереднє значення повідомлення **«уничтожает 99% бактерий»** у маркуванні Продукції 1 та Продукції 2, через спосіб викладення, вказує на здатність Продукції до знищення 99 % невизначеної кількості та різновидів бактерій, що має ознаки поширення неточної інформації.
- (37) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» інформація, розміщена у маркуванні продукції, повинна містити дані про основні властивості продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (38) Повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу, зокрема, у відсотках, без проведення клінічних / лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, у тому числі, щодо невизначеного переліку мікроорганізмів, є неточною інформацією.
- (39) Повідомлення щодо антибактеріальних та / або віруліцидних властивостей засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція (що клінічно / лабораторно підтверджено), а також, час, за який відбувається інактивація цих мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (40) Враховуючи призначення Продукції 1 та Продукції 2, інформація про основні її споживчі властивості не передбачає однозначного змісту, відповідно, є інформацією, що може вводити в оману.
- (41) Разом із тим, використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (42) Зазначене зумовлює очевидний підвищений попит на антисептичну продукцію, відповідно, повідомлення у маркуванні продукції щодо її здатності до знищення бактерій на 99 % може суттєвим чином впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентних переваг, які досягаються за рахунок повідомлення неточних та / або неповних відомостей.
- (43) При цьому здатність, та, зокрема, ступінь здатності продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю, призначенням, та причиною придбання споживачем.
- (44) Отже, дії ФОП Фурман, з урахуванням способу розміщення інформації у маркуванні Продукції 1 та Продукції 2, у вигляді повідомлення **«уничтожает 99% бактерий»,** повідомлення **«Предупреждает вторичное инфицирование микроорганизмами»** без належного обґрунтування, відсутності інформації, на які мікроорганізми поширюється, підтверджена належним чином, дія Продукції 1 та Продукції 2, та часу інактивації/бактеріостатичної дії на такі мікроорганізми, виходячи із пояснень ФОП Фурман та наданих ним підтверджених документів, містять ознаки порушення,

передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, яка вводить в оману.

- (45) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Фізичній особі-підприємцю Фурману Андрію Анатолійовичу (м. Харків, ідентифікаційний код 2633209916) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, внаслідок способу викладення неточних та неповних відомостей щодо здатності знищення бактерій та вірусів у маркуванні продукції антисептик для дезінфекції рук «Фасепт», засіб дезінфекційний «Фадез». Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА